

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENEŠANSE LATVIJĀ

<https://darbatiesibas.lv/>

Dr. Irēna Liepiņa, LSAB PRO prezidente

VIA docente

DARBA TIESĪBAS 2026

BIZNESA KONFERENCE

Irēna Liepiņa

Latvijas Sakaru darbinieku
arodbiedrības PRO prezidente

Kolektīvo darba tiesību
renesanse Latvijā

TIEŠSAISTĒ – 2026. GADA 22. JANVĀRĪ

Par mani:

- 01** Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrības PRO prezidente
- 02** Vidzemes Augstskola, docente
- 03** UNI Global un UNI Eiropa valdes locekle
- 04** Koplīguma foruma dibinātāja Latvijā
- 05** Grāmatu autore

<https://irenaliepina.lv/>

Kolektīvo darba tiesību renesanse Latvijā

Renesanse = atdzimšana (*itāļu val.*).

Mona Lisa, universitātes un humānisms

Cilvēks ir visu vērtību mēraukla

Attēlā: Kembridžas Universitātes aizsākums ir 1209.
gadā

Kolektīvo darba tiesību renesanse Latvijā

Individuālās darba tiesības

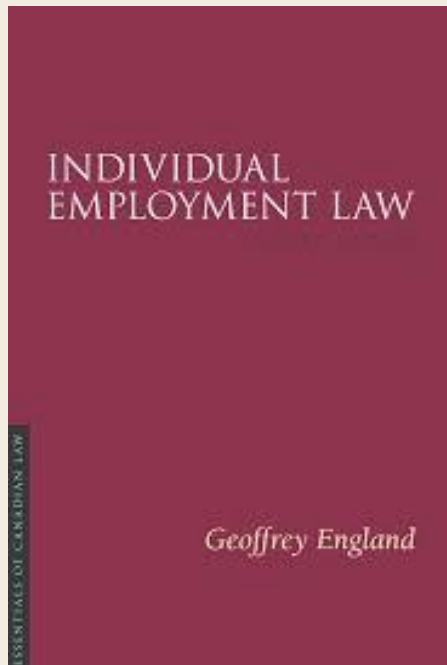
centrālais elements - darba līgums

DL 28. 39. 40., 101. p.

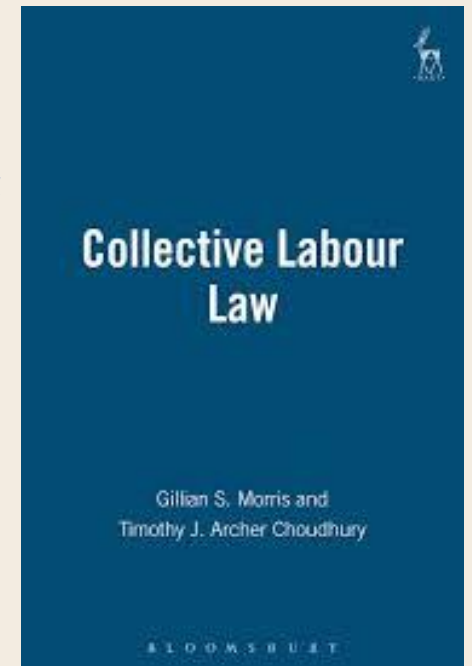
Kolektīvās darba tiesības

centrālais elements - koplīgums

DL 17.-27.p.

Darba tiesības ir nacionālo, Eiropas Savienības un starptautisko tiesību normu kopums, kas regulē tiesiskās attiecības starp darbinieku un darba devēju

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENESANSE LATVIJĀ

Mērķis: 80% koplīgumu Latvijā;

Ātrums - 10% gadā;

arodbiedrība un darba devēji

Eskalators: Direktīva 2022/2041 un Eiropas Savienības tiesas 11.11.2025. spriedums lietā C-19/23

<https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/document?source=document&text=&docid=306038&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2821042>

Eiropas parlamenta un padomes 2022. gada 19. oktobra direktīva 2022/2041 «Par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā»: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2041>

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENEŠANSE LATVIJĀ

Koplīguma noslēgšana

Koplīguma normatīvā daļa

satur vienošanās par individuāliem noteikumiem attiecībā uz darbinieku algām, sociālajām garantijām, izdevumiem, amatu grupām, darba laiku, atpūtas laiku, atvaļinājumu.

Noteikumi, kas veido kolektīvās darba attiecības, nevis tiešus pienākumus tā pusēm vai darbiniekiem un darba devējiem.

Koplīguma saistību daļa

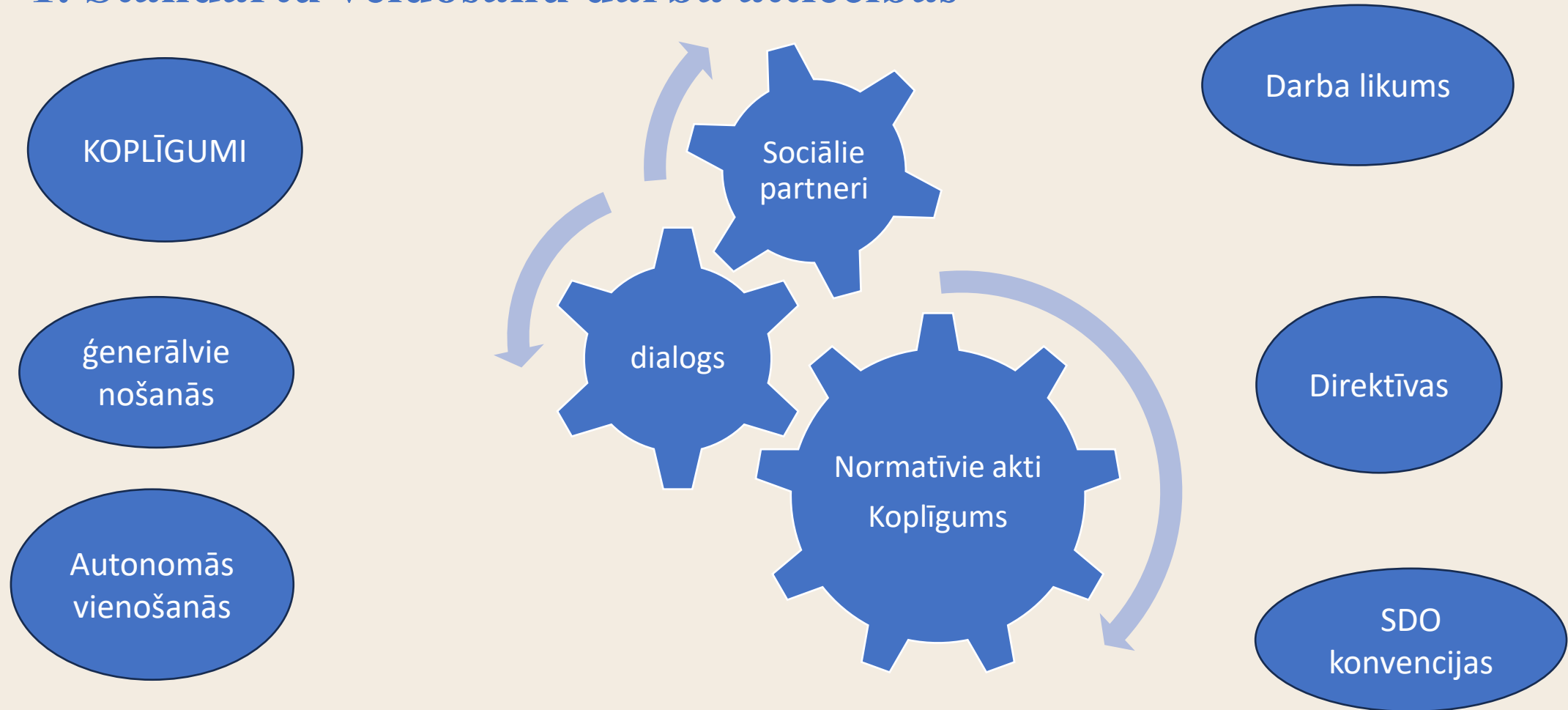
kā jebkurš līgums rada pienākumus tā pusēm. **Darba devējam** - līguma iztulkošana labā ticībā un šaubu gadījumā par labu darbiniekiem/ arodbiedrībai.

Arodbiedrībai -

miera pienākums. Ja ir noslēgts un ievērots koplīgums, darbinieki nevar **streikot**.

Kolektīvo darba tiesību renesanse Latvijā

1. Standartu veidošanu darba attiecībās

Kolektīvo darba tiesību renesanse Latvijā

2. Darba devēju un arodbiedrību kolektīvās pārrunas (sociālais dialogs)

Koplīguma brīvība un arodbiedrību brīvība - nedalāmas, EST spriedums
11.11.2025. (C-19/23) -

<https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/document?source=document&text=&docid=306038&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2821042>

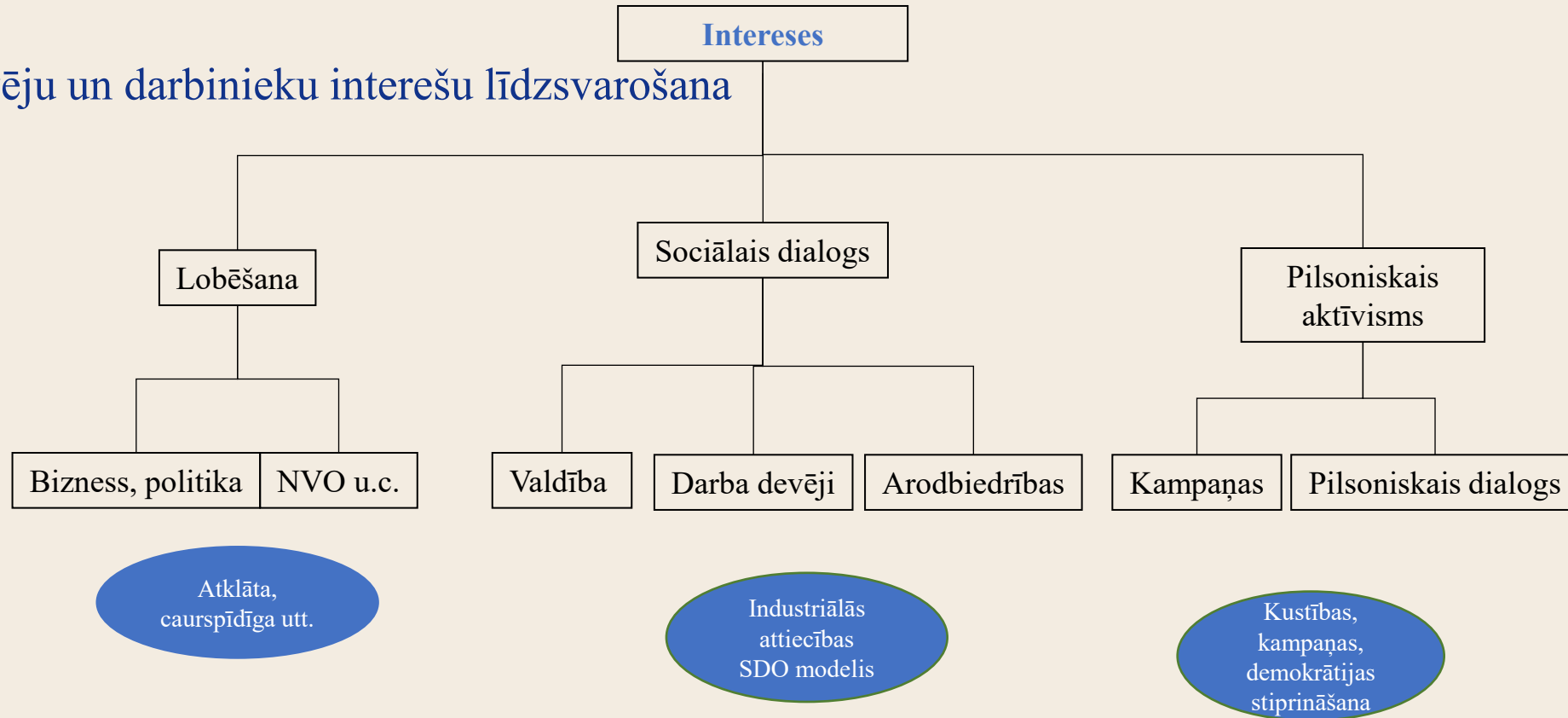
KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENEŠANSE LATVIJĀ

3. KOPLĪGUMA NOSLĒGŠANA,
GROZĪŠANA, IZPILDĪŠANA,
TULKOŠANA UN IZBEIGŠANA
KOPLĪGUMSPĒJA – TIKAI
ARODBIEDRĪBĀM

Kolektīvo darba tiesību renesanse Latvijā

4. Darba devēju un darbinieku interešu līdzsvarošana

Mērķis: radīt vērtību un veicināt sadarbību

win-win

- stratēģiz, sagatavotāni, sevads, intereses, risinājumi, robežgumi, argumenti un analītika pirms un pēc;
- SWOT or SOWT: stiprās un vājās puses, iespējas, riski;
- Gadrans figūras;
- Objektīvi kritēriji;
- Risināšana problēma nevis cilvēka (hard to the problem; soft to the person);
- Izmēram no spērijas win-lose, and lose-lose. Koncentrējamies uz win-win.

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENEŠANSE LATVIJĀ

Koplīgums un nodokļu atlaides:

Ēdināšanai

Transportam

Prasmju pilnveidei

Izmitināšanai

Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. panta 15. daļa

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENEŠANSE LATVIJĀ

Koplīgums un publiskie iepirkumi

Priekšroka uzņēmumiem ar koplīgumiem,
kuri slēgti ar arodbiedrību

Koplīgums - 80% Latvijas darba vietu!

KOLEKTĪVO DARBA TIESĪBU RENESANSE LATVIJĀ

Miera
pienākums

- **Individuālais**

- Pārrunas;
- Darba strīdu komisija;
- Tiesa;
- ~~šķirējtiesa~~

- **Kolektīvais**

- **tiesību**
 - izlīgšanas komisijā
 - tiesā
 - šķirējtiesā
- **interesu**
 - izlīgšanas komisijā
 - privātais un publiskais samierinātājs vai samierinātāju kolēģija;
 - šķirējtiesā
 - kolektīva rīcība (streiks, lokauts).

Strīdu
prevencija

*PALDIES!
LAIMĪGU UN
KOPLĪGUMIEM
BAGĀTU JAUNO GADU!*

IRENA@LSAB.LV

DARBA TIESĪBAS 2026

BIZNESA KONFERENCE

Irēna Liepiņa

Latvijas Sakaru darbinieku
arodbiedrības PRO prezidente

**Kolektīvo darba tiesību
renesanse Latvijā**